

TONI CUCARELLA

La doble denominació no resol el problema

Molt ha indignat l'afer Moratinos, però ningú no s'ha atrevit a ficar el dit en la ferida que fa el pus. La doble denominació català/valencià, que s'ha proposat com a solució factible, és un pedaç que en comptes de resoldre alguna cosa insisteix a enquistar el conflicte. Deixem d'apel·lar a la ciència, a la lingüística o a la raó. Res de tot això no hi pinta fava. Moratinos i López Garrido ho han dit ben clarament: és un afer jurídic, és a dir, de legalitat vigent. Si no s'actua contra aquesta legalitat, si no es canvia el marc jurídic que ha permès aquest desfici, ja podem clamar i exclamar-nos fins a l'afonia perquè estem pregant al sant que no toca.

Moratinos invoca la Constitució: "El Govern no pot fer més que el que indica la Constitució, que en el seu títol preliminar, en el seu article tercer, diu que també són llengües oficials d'Espanya les que el seu Estatut d'Autonomia assenyala com a llengua oficial." López Garrido, secretari general del Grup Socialista al Congrés, insistia en roda de premsa que "des del punt de vista científic són la mateixa llengua, però un govern, a l'hora de fer una proposta a la UE, ha de seguir un criteri estrictament jurídic". Tenim clar, doncs –o encara no?–, que la naturalesa del problema no és científica sinó jurídica, i rau, segons Moratinos i López Garrido, en la Constitució i en l'Estatut valencià. Tanmateix, val a dir que ha estat de pocs anys cap ací, coincidint amb l'arribada al poder del PP i com a conseqüència de les seues maniobres pactistes, que han proliferat els casos del conflicte diferenciador entre valencià i català.

L'Estatut denomina "valencià" la llengua pròpia del País Valencià, sense cap esment a la unitat –catalanitat– lingüística. Un text legal que tenia –i té– moltes mancances, però que no interferia en un fet cabdal: no rebatia l'autoritat normativa de l'Institut d'Estudis Catalans, únic ens normativitzador per llei "a les terres de llengua i cultura catalanes" (Reial Decret 3118/1976). Malgrat que legalment no existia cap vinculació entre valencià i català, si més no des de la legalitat autonòmica valenciana, el ter-

"És necessari insistir que el problema no el solucionarà la doble denominació. Aquest afer només es resoldrà canviant aquesta legalitat vigent que abona i empara la distinció entre català i valencià. No sols cal tenir la raó científica, també cal que la llei hi siga coincident i conseqüent. Que no desvien, doncs, la mirada de la realitat del conflicte. Del contrari, hom continuarà pegant voltes al 'nano' i, regularment, representant esbalaiments i indignacions, i poca cosa més de profit"

me valencià calia entendre'l, a falta d'altres textos legals, en el sentit científic que expressa, com ara, el diccionari de la RAE: "*Varietad del catalán, que se usa en gran parte del antiguo reino de Valencia y se siente allí comúnmente como lengua propia.*" Quan canvia aquesta situació? Sobretot a partir de la sentència del Tribunal Constitucional 75/1997, que determina que la llengua dels valencians "*podrá ser también denominada 'lengua catalana' en el ámbito universitario, sin que ello contradiga el Estatuto de Autonomía*". El PP s'adona del perill que corre l'estratègia recurrent de la guerra lingüística amb aquesta sentència i, per contrarestar-la, s'empatolla el "pacte lingüístic" i, posteriorment, la creació de l'Acadèmia Valen-

ciana de la Llengua (AVL). Aquest va ser el cavall de Troia que el PP va construir per truncar la trajectòria legal de la unitat del català. Fins aleshores, que l'Estatut denominava la llengua com a "valencià", tot i deixar molts flancs desprotegits –com s'ha demostrat–, no tenia –encara– efectes segregadors, ja que no anava més enllà de la diferenciació nominalista. Però tot canvia amb la llei de creació de l'AVL, que ha donat –ara sí– caràcter diferenciador al terme "valencià" de l'Estatut. Cal recordar que és a partir de la promulgació de la llei de creació de l'AVL que comencen a aparèixer en institucions i empreses públiques i privades les dobles versions en català i en valencià. Cal recordar també que des d'aleshores el PP sempre ha esgrimit la legalitat vigent per argumentar la seua posició secessionista. Els qui han pactat tantes coses amb el PP –i sempre a la baixa– han de saber que aquest és el lamentable resultat del seu pactisme: català i valencià són jurídicament llengües distintes.

Per a resoldre de debò, i no en fals, la secessió lingüística, calen, al meu parer, tres mesures cabdals: 1) Que en les modificacions del nou Estatut es reconega explícitament que al País Valencià es parla català. 2) Que l'entitat que ha originat el conflicte jurídic desaparega, és a dir, la derogació de la llei de creació de l'AVL i la seua dissolució com a ens normatiu. 3) Que l'IEC siga l'única autoritat lingüística per al català en tots els seus territoris, sense excepció.

És necessari insistir que el problema no el solucionarà la doble denominació. Aquest afer només es resoldrà canviant aquesta legalitat vigent que abona i empara la distinció entre català i valencià. No sols cal tenir la raó científica, també cal que la llei hi siga coincident i conseqüent. Que no desvien, doncs, la mirada de la realitat del conflicte. Del contrari, hom continuarà pegant voltes al nano i, regularment, representant esbalaiments i indignacions, i poca cosa més de profit. Li'l posem o no li'l posem, el cascavell al gat?

Toni Cucarella és escriptor